

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Другий (магістерський) Спеціальність: <u>073 Менеджмент</u> Рік навчання: 2-й, семестр 3-й Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Аграрного менеджменту та маркетингу</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>к.е.н., ст. викладач Германюк Наталія Володимирівна</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>natagermanjuk@gmail.com</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Антикризовий менеджмент аграрних підприємств» є обов'язковою компонентою ОПП. Загальний обсяг дисципліни 150 годин: лекції – 24 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 108 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з таких дисциплін: «Управління проєктами», «Управління бізнесом».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при виконанні кваліфікаційної роботи.

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Антикризовий менеджмент аграрних підприємств» формує у здобувачів вищої освіти систему загальних та фахових компетентностей, які б дозволили демонструвати знання й розуміння теоретичних, методичних та практичних аспектів антикризового управління аграрних підприємств.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент аграрних підприємств» полягає у формуванні цілісної системи теоретичних знань і практичних навичок управління у кризових ситуаціях, організації системи антикризового управління, адекватної вимогам сучасної економіки.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

– Ознайомлення з стадіями кризового процесу, особливостями та типологією криз; засвоєння знань про ознаки прояву кризових явищ в діяльності аграрних

підприємств та необхідність застосування антикризового менеджменту; формування цілісного уявлення про сучасний стан, основні проблеми та перспективи розвитку антикризового менеджменту аграрних підприємств в Україні; освоєння навиків діагностики кризи в системі управління попереджень та виходу з кризового стану аграрних підприємств; сприяння розвитку здатності самостійного формулювання думок щодо обґрунтування траєкторії антикризового менеджменту аграрних підприємств.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕНІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент аграрних підприємств» здобувач вищої освіти повинен сформувати програмні компетентності.

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

ПР 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

ПР 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ПР 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах,

робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви тем	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Типологія кризових ситуацій	2	2	8
2	Тема 2. Передумови та ознаки прояву кризових явищ на підприємстві	2	2	8
3	Тема 3. Виробничо-технологічна криза та шляхи її подолання	2	2	8
4	Тема 4. Криза збуту та шляхи її подолання	2	2	8
5	Тема 5. Організаційна криза та шляхи її подолання	2	2	8
6	Тема 6. Криза управління персоналом та шляхи її подолання	2	-	8
7	Тема 7. Фінансова криза та шляхи її подолання	2	2	10
8	Тема 8. Система антикризового менеджменту аграрних підприємств	2	-	10
9	Тема 9. Діагностика кризового стану аграрних підприємств	2	2	10
10	Тема 10. Фактори розвитку антикризового менеджменту аграрних підприємств	2	2	10
11	Тема 11. Процедура банкрутства як форма ліквідації кризового стану аграрних підприємств	2	2	10
12	Тема 12. Реструктуризація та санація неплатоспроможних аграрних підприємств	2	-	10
Разом		24	18	108

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу під час позааудиторної навчальної роботи. Самостійна робота здобувачів вищої освіти спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачем за час навчання, їх поглиблення, а також набуття та вдосконалення практичних навичок і вмінь відповідно до обраної спеціальності. Виконання здобувачем вищої освіти самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця, який забезпечує викладання даної навчальної дисципліни у ЗВО.

Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розроблення навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем

запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Контроль результатів самостійної роботи здобувача вищої освіти може здійснюватися під час аудиторних занять або поза ними у письмовій, усній або змішаній формі з поданням результату самостійної роботи здобувача або у формі тестування.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Види самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	40	впродовж семестру	Усне та письмове опитування, оцінювання конспекту
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	28	1 раз на семестр	Обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних заходів	20	впродовж семестру	Тестування у системі MOODLE
Разом		108		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Войтко С.В. Лідерство та антикризовий менеджмент: підручник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2021. 194 с.
2. Єпіфанова І., Болотнов Д. Місце стратегії в системі антикризового управління підприємствами. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 3. С. 335-338.
3. Комарницький І.Ф., Терлецька Ю.О. Антикризове управління підприємством: теорія та практика : навч. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т. 2020. 248 с.
4. Марачевська А. Практична цінність антикризового управління підприємством у воєнний та післявоєнний час в Україні. *SWorldJournal*. 2022. № 13-02. С. 8-13.
5. Москвін Б. Банкрутство як механізм антикризового управління підприємством. *Вісник КНТЕУ*. 2020. № 2. С. 58-68.
6. Пояркова Т.К. Антикризовий менеджмент в політиці: навч. посібник для студентів. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2023. 156 с.

Додаткова література

1. Гринчишин Я.М. Стратегічний підхід до антикризового управління підприємствами. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія : Економіка і управління. 2021. Т. 32 (71). № 1. С. 38-41.
2. Германюк Н.В. Сучасні засади ефективного менеджменту в організації. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 20. С. 43-47.
DOI: 10.32702/2306- 6814.2021.20.43
3. Гуріна О.В., Кишковська О.Л., Скрипник К.М. Моделі і методи управління персоналом в умовах кризи. Ефективна економіка. 2019. № 12. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7554>
4. Калетнік Г.М., Шинькович А.В. Оцінка організаційно-інформаційного забезпечення антикризового управління агроформувань. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2020. № 1. С. 7-23.
5. Кудельський В.Е. Фінансова діагностика у системі антикризового управління підприємством. Економічний простір. 2020. № 163. С. 81-84.
6. Морковник Х. Гучні банкрутства 2020: які компанії вилетіли в трубу, які – вибралися з боргової ями. URL: <https://thepage.ua/ua/exclusive/yaki-kompaniyiviletili-v-trubu-yaki-vibralisya-z-borgovoymi-yami>
7. Мостенська Т.Л., Юрій Е.О. Інструменти антикризового управління. Український журнал прикладної економіки. 2019. Т. 4. № 1. С. 64-72. URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/ujae_2019_r01_a08.pdf
8. Мулик Т.О., Томчук О.Ф., Федоришина Л.І. Аналітичне забезпечення заборгованості підприємства в умовах антикризового управління. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. № 1. С. 146-160.
9. Поворознюк І. Формування та реалізація антикризового управління на підприємствах індустрії гостинності в період пандемії COVID-19. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 29. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021- 29-18>.
10. Правдюк Н.Л. Аналітичне забезпечення антикризового управління агроформувань. Економіка АПК. 2020. № 2. С. 33-44.
11. Правдюк Н.Л., Шинькович А.В. Програма гармонізації організаційно-інформаційного забезпечення антикризового управління агроформувань. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2020. № 1 (31). С. 83-90.
12. Пріб К.А. Практика антикризового управління в сільськогосподарських підприємствах. Економіка АПК. 2019. № 10. С. 51-59.
13. Резнік Н.П., Костилян В.А. Антикризове управління підприємством, як засіб захисту підприємства від банкрутства. Науковий журнал «Український журнал прикладної економіки». 2019. Т. 4. № 3. С. 181-187.
14. Сова О.Ю., Морозов Є.Ю. Стратегії запобігання банкрутству підприємств у контексті ризик-менеджменту. Проблеми економіки. 2021. № 1. С. 91-97. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-1-91-97>
15. Сосновська О.О., Деденко Л.В. Ризик-менеджмент як інструмент забезпечення стійкого функціонування підприємства в умовах невизначеності. Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій. 2019. № 1 (3). С. 70-79.
16. Ткачук О.М., Германюк Н.В. Сучасне удосконалення інноваційної діяльності підприємства. Економіка і організація управління. 2020. № 4 (40). С. 90-99.
DOI: 6 <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2020.4.9>

16. Harbar Zh., Govinska V. Formation of the mechanism of anti-crisis management in agricultural enterprises. Colloquium-journal. 2021. № 4 (91). Część 3. P. 26-32.

17. Khodakivska O., Kolesnyk T., Samborska O., Shevchuk H., Germaniuk N. Restrictions on Grain Exports During COVID-19: Features and Solutions. Scientific Horizons. 2022. Vol. 25. No. 9. P. 117-125. (Scopus) [https://doi.org/10.48077/scihor.25\(9\).2022.117-125](https://doi.org/10.48077/scihor.25(9).2022.117-125)

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. АгроДайджест. URL: <http://agronews.ua/agrodigest>
5. Агроконсалтинг. URL: <http://www.ukragroconsult.com/ukragrokonsalt/o-kompanii>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	10
Виконання аудиторних та домашніх завдань	5
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	5
Виконання контрольних робіт, тестування	5
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
Всього за атестацію 1	30
Атестація 2	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	10
Виконання аудиторних та домашніх завдань	5
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	5
Виконання контрольних робіт, тестування	5
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
Всього за атестацію 2	30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
Підсумкове тестування	30
Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до іспиту. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
01-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

